

Javaslatok a 1170/2026. Kormányhatározathoz a Klebelsberg Központ és a tankerületi központok témában¹

Összeállította: Civil Közoktatási Platform, 2026. június 2.

A Civil Közoktatási Platform egyetért a kormányhatározatban foglaltakkal. A következőkben annak megvalósításához tesz konkrét javaslatokat és vet fel szempontokat.

Javaslatok

- A vizsgálat során szem előtt kell tartani, milyen új struktúra jöhet létre a fenntartói szerkezet átalakítása során.
- A vizsgálatnak ki kellene terjednie a szakképzés fenntartói szerkezetére is.
- Az állami közoktatási intézmények irányítási és fenntartói feladatait *önálló intézményfenntartó szervezetek vagy városi önkormányzatok* lássák el. E szervezetek fölött ne álljon központi irányító szervezet. A szakképzés és egyes speciális közoktatási feladatok esetén a fenntartói szervezetek szervezése a kistérségeknél, városoknál nagyobb területeken történjék. (A 100 pont javaslata)
 - A CKP másokkal is egyeztetett intézményfenntartási javaslatát részletesen ismerteti a [100 pont háttéranyaga](#).
- A Klebelsberg Központot (KK) meg kell szüntetni.
- Az intézmények fenntartói jogát megfelelő előkészítés után az önkormányzatoknak vagy önkormányzatok fenntartói társulásának kell átadni; ezzel a tankerületi központok megszűnnek.
 - Az átmeneti időszakban a tankerületek, illetve a Klebelsberg Központ hatáskörét korlátozni kell, egyes jogköröket fokozatosan át kell adni a fenntartott intézményeknek.
- Az elemzésnek azt is szolgálnia kell, hogy
 - ezen központok helyett létrejövő fenntartói társulási formák szervezeti felépítését, személyi összetételét, feladatait, döntési és irányítási jogkörét, gazdálkodását ezen elemzések ismeretében lehessen kialakítani;
 - a jelenlegi rendszer átalakításának lépései, a jogkörök átadása tervezhető legyen.
- Az elemzés mellett vizsgálat is folyjon egyes kérdésekben. Pl.:
 - Göngyölkítsék fel, ki írta a polgári engedetlenségben részt vevő pedagógusok egyen fenyegetőlevelét!
 - Vizsgálják ki, ki és milyen alapon rendelte el a kirúgásokat! Miért ott és miért azok a kollégák?
 - Vizsgálják meg, létezett-e a kockás ingesekről feketelista (igazgatókat nem neveztek ki kockásinges képük miatt, tanárokat nem vettek át/fel...)
 - Léteznek-e, léteztek-e III/3-as akták, Kubatov-listák oktatási dolgozókról?

Indoklás

- A központi kormányzat nem láthat el intézményfenntartói feladatokat.
 - Az állam nem jó gazdája az intézményeknek.
 - Az állam nem képes mindenütt egységesen jó színvonalat garantálni.
 - Szubszidiaritás: A decentralizált rendszerben ez nem lehetséges.
- Lokális kompetenciák terjedjenek ki minden államilag finanszírozott, közoktatási feladatokat ellátó intézményre.
- Az oktatási tiltakozások kiemelt célpontja a tankerületi rendszer, a központok maguk.
- A tiltakozásokkal kapcsolatos intézményi és személyi retorzióknak aktív szereplője volt az állami fenntartó központ.

¹ Magyar Közlöny, 2026/58. 2751. p.

<https://www.magyarokozlony.hu/dokumentumok/14a20da122116a03d2eea917599e17b31ab14018/megtekintes>

Az elemzéshez javasolt mód, források:

- érintettek széles köre (fenntartott intézmények, dolgozók, szülők, diákok, partnerintézmények) véleményének begyűjtése,
- meglévő, már korábban begyűjtött adatok, kiadott utasítások, körlevelek,
- Nagyon korlátozott esetben kérjenek új adatokat az intézményektől.

Az elemzéshez javasolt szempontok:

- oktatási szolgáltatások színvonala, eredményessége, szakmai és tárgyi feltételei közötti különbségek csökkentése vagy növelése történt?
- az irányítás módja, formái (utasítás, körlevél, telefon, szóbeszéd, tájékoztató, egyeztetés...),
- dolgozók véleményének becsatornázási módja, döntésekbe bevonásuk,
- helyi közösségek aktív részvétele biztosításának módja, eredményessége,
- szektorsemlegesség biztosítása,
- átfutási idők ügýtípusonként,
- társadalomföldrajzi bejárhatóság - a tankerület elérhetősége,
- kinevezések, elbocsátások módja, indoka,
- jogszabályoknak ellentmondó utasítások, gyakorlat,
- normatívák biztosítása az intézményekben (az ebben való eltérések helyi és központi költségvetési okai),
- a nem elégséges központi költségvetés kezelésének módja,
- a más (pl.: egyházi) fenntartásba átadott intézmények dokumentumai, szempontjai, vagyona.

További szempontok, kérdések

- Ez az elemzés alapja-e a tankerületi vezetőváltásoknak?
- Érdemes hasonló szempontok mentén megvizsgálni a szakképzési centrumokat és azon egyházi és egyetemi fenntartókat, melyek a tankerületi időszakban vettek át intézményeket az államtól.
- Felmerült a fenntartott intézményvezetők általi bizalmi szavazás, de az igazgatók között sok olyan van, aki a tankerület által támogatott, hozzá lojális. A bizalmi szavazás megerősítheti az alkalmatlan tankerületi vezetőket. Így szavazás helyett csak a vélemények kikérését javasoljuk.

Kapcsolódó anyagaink felsorolása

- [100 pont 2025](#) 12., 15., 19. pont
- [Az intézményfenntartási munkacsoport javaslatai](#) [a 100 ponthoz]
- [Mit várnak el a szülők és a pedagógusok az oktatáspolitikától?](#) Tanítanék, 2026

Részletek a kapcsolódó anyagokból

- „Olyan oktatásirányítási decentralizáció véghezvitele szükséges, amely egyfelől kiküszöböli a 2011 előtti rendszer végtelen széttagoltságából fakadó problémákat és lehetővé teszi teljes helyi közoktatási intézményhálózatok **szektorsemleges** irányítását, másfelől biztosítja a települési önkormányzatok, illetve általában a **helyi** közösségek aktív részvételét a fenntartói irányítási döntések meghozatalában.” (100 pont 12.)
- „A kialakítandó decentralizált rendszerben a központi kormányzat nem láthat el intézményfenntartói feladatokat, ezért a **Klebsberg Központot és a tankerületi központokat meg kell szüntetni**. Az állami közoktatási intézmények irányítási és fenntartói feladatait önálló intézményfenntartó szervezetek vagy városi önkormányzatok lássák el. E szervezetek fölött ne álljon központi irányító szervezet.” (100 pont 12.)
- „Létre kell hozni az iskolavezetők, szülők, diákok, pedagógusok, önkormányzati vezetők, nem állami iskolák, helyi civil szervezetek, a szociális/gyermekvédelmi terület, a helyi vállalkozások képviselőinek részvételével, a kistérségi, városi, illetve térségi fenntartó és irányító szervezet mellett működő **helyi-területi közoktatási tanácsokat**, esetleg felügyelőbizottságokat, alapvetően konzultatív, illetve ellenőrző szereppel. (Egyéb jogosultságok megadása további átgondolást igényel.) A több intézménnyel rendelkező települések önkormányzatai mellett helyi konzultatív szervezetek hozandók létre.” (100 pont 15.)
- „Átlátható, decentralizált, normatív (formula alapján kalkulált) és a fenntartók és intézmények gazdálkodási autonómiáját elismerő finanszírozási rendszerre van szükség. Stabil finanszírozással kell biztosítani a tanulólétszám és a kapacitások egyensúlyának fenntartását, a speciális oktatási programkínálat biztosítását szolgáló pénzügyi ösztönzőket. A működtetés, a felújítás és a fejlesztés finanszírozása a feladat volumenétől és jellegétől függően a minisztérium, a fenntartó, illetve a gazdálkodási jogosultsággal rendelkező intézmény feladata legyen.” (100 pont 19.)